

Ja, — her kommer Berg-boka!

— Endelig! vil kanskje noen av våre medfanger si.

— Enda en fangebok — hva skal vi nå med den? det er muligens reaksjonen hos andre utenfor Berg-gesellenes krets.

I begge tilfelle er det uttrykk for en kritikk, enten for at boka er kommet for sent eller på den annen side for at den overhode kommer ut! Til det første er det å svare at det har ikke lykkes før. Og her ligger ikke hovedskylden hos redaktørene, men hos Berg-fangene selv! Selv om vi allerede i forordet er nødt til å være ubehagelige må det sies at mange av våre gode venner har vært utillatelig sene til å sende inn de biografiske data og bilder som er helt nødvendige for at boka skal kunne komme ut med det innhold som redaksjonen fra første stund har tatt sikte på. Det har dessverre vist seg nødvendig med gjentatte purringer fra redaktørenes side, noe som har kostet både tid og penger. Fremdeles mangler vi opplysninger fra og om endel av fangene, bl. a. er det ikke lykkes å komme i kontakt med endel av dem som har forandret adresse. De biografiske data er derfor for enkeltes vedkommende blitt mangelfulle. Men nå måtte boka ut, og hensynet til de mange går foran hensynet til de få.

Men så var det disse som kanskje vil kritisere at det overhodet blir gitt ut en bok om Berg. For det første så vil Berg-fangene ha en bok om «denne leir ved Tønsberg by», som det

heter i sangen vår, og det kunne for så vidt være grunn nok til å lage den.

Men det er også et par andre ting vi vil peke på når vi nå legger fram Berg-boka for våre medfanger og for publikum forøvrig. Berg Interneringsleir var et helt enestående tiltak av de hjemlige nazister — i godt som i ondt ble den en slett kopi av det tyske herrefolkets konsentrasjonsleirer. En hobby av Quisling? Et utslag av de norske nazisters vanlige etterplapringsmani? Det være som det vil med det — BI var iallfall noe for seg selv også av den grunn at det her utelukkende var «nordmenn» som besørget terroren i leiren. At mange av dem gjorde alt mulig for å tekkes de tyske politisadistene, vil Berg-boka bære vitnesbyrd om. Berg-leiren fikk på mange vis sitt eget preg, og boka om Berg vil med å fortelle om dette søke å gi sitt lille bidrag til historiens kapitler om okkupasjonstidens Norge.

Mange av dem som har levert bidrag til redaksjonen vil kanskje ikke finne igjen så meget av sitt som de hadde ønsket, men det har selvsagt vært ganske umulig å få med alt fra årene på Berg. Vi har forsøkt å gi et så utførlig bilde som mulig av leiren og de menneskene som ferdedes innenfor piggråden, men det ubønhørlige kravet til begrensning har medført at mange opplevelser og hendelser som det kunne vært morsomt å ha med er blitt kuttet vekk. Allikevel håper vi at denne boka som helhet skal kunne forsvare sin plass som et lite kapitel av okkupasjonstidens historie, det kapitel som bærer titelen «Berg Interneringsleir». Og vi benytter anledningen til å takke alle som på den ene eller annen måte har hjulpet oss med data og stoff fra de to og et halvt år Quislings hønsegård var i drift. Ingen nevnt og ingen glemt!

Vi håper også at det gjennom skildringene av sult og slit og savn og tunge stunder vil lyse av det uovervinnelige humøret og det gode kameratskapet som alle som var innom Berg Inter-

neringsleir minnes med glede og takknemlighet. Boka skal ikke være noen selvsforherligende skildring av hvor kjekke vi egentlig var, men den har sin misjon ved å fortelle at selv det tilsynelatende umulige lykkes når en bare holder sammen i bevisstheten om at det en kjemper for er sannhet og rett.

Vi har ikke kunnet gjøre regning med stor omsetning av boka utenom Berg-fangenes krets, og med et begrenset opplag og en stor klisjemengde kunne det ikke bli noen billig bok. Men når prisen allikevel er blitt relativt lav, skyldes det et bidrag fra herr grosserer Arne H. Holm, Oslo, for hvilket vi herved takker hjerteligst. Giveren er forøvrig innvotert som æresmedlem av Berg-fangenes forening som honnør for sin hjelp til fangene på Berg.

Noen som helst litterære ambisjoner har vi selvsagt ikke med denne boka. Foruten at vi mener den vil ha sin verdi som historisk dokumentarisk kildekrift håper vi først og fremst at den vil bidra til å holde de båndene ved like som ble knyttet i fangetiden. Fra mange kanter av landet møttes vi i de isnende brakkene på Berg. Ung-gutten på 16 og gamlingen på 75 tok vanskelighetene på den samme selvfølgelige måten, og uten hensyn til rang og stand smeltet vi sammen til en eneste stor familie. For å søke å holde kontakten innen denne familien ved like også i framtiden er det bl. a. vi gir ut denne «slekts-historien» om familien på Berg.

Vi blar litt i den — og minnes. Og gode kameraters ansikts-trekk lyser imot oss fra bokas persongalleri. Rundt land og strand sitter de nå i høyst forskjellige forhold. En gang var vi underlagt akkurat de samme betingelser og kjempet mot ondskapen og løgnen. Det bandt oss sammen. La oss ikke glemme det.

Som antydnet ovenfor ser denne boka dagens lys bl. a. fordi Berg-fangene har ønsket den, og etter utallige oppfordringer har vi forsøkt å realisere dette ønsket. Utarbeidelsen har

foregått på de stunder som ellers fullt opptatte mennesker kan presse ut av døgnet. Under slike forhold har det ikke vært mulig å gjennomarbeide stoffet hverken innholdsmessig eller hva formen angår så grundig som vi hadde ønsket. Tross disse reservasjoner håper vi «Quislings hønsegård» skal forsvare sin plass i bokhyllen.

Redaksjonen.